

9.4.2009 / MN

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

**LAUSUNTO LIIKENNEHALLINNON VIRASTOUUDISTUSTA KOSKEVASTA
HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA SEKÄ LUONNOKSISTA VIRASTOJEN
HALLINTOASETUKSIKSI**

Yleistä

Suomen Varustamot ry pitää nyt esitettyä hallinnon uudistamisen mallia merenkulun kannalta kielteisenä ja yhdistys vastustaa Merenkululaitoksen pilkkomista.

Uudistusta on perusteltu eri logistiikkasektoreiden kokoamisella kokonaisvaltaisiksi yksiköiksi, mutta merenkulun osalta uudistus menettelee päinvastaisesti. Toteutuessaan esitys hajottaa merenkulun kapeat voimavarat, mikä vähentää merenkulun osalta nykyisiä resursseja ja synergiaetuja.

Hallitusohjelmassa todetaan, että uudistuksen selvitys on tehtävä "*ottaen huomioon merenkulun erityistarpeet.*" Yhdistyksen arvion mukaan näitä erityistarpeita ei ole asianmukaisesti otettu huomioon.

Uudistus toteutetaan lähinnä infrarakentamisen tarpeisiin ja maan sisäisen liikenteen lähtökohdista. Tämä johtaa siihen, että tästä poikkeavien alojen erityistarpeita ei oteta uudistuksessa huomioon.

Vaikutusanalyysi puutteellinen

Selvityksissä ja esityksen perusteluissa tapahtuva vaikutusanalyysi on yhdistyksen mielestä puutteellinen. Siinä ei asianmukaisesti analysoida niitä kielteisiä vaikutuksia, joita uudistuksella väistämättä on.

Vaikutusten arviointia kauppamerenkulun näkökulmasta ei ole käytännöllisesti lainkaan. Tätä voidaan pitää suurena puutteena, kun Suomen poikkeuksellisen suuri riippuvuus ulkomaankuljetuksista on hyvin tiedossa.

Tämä näkyy myös selvityksen kansainvälisessä vertailussa. Niissä harvoissa esimerkeissä, joita merenkulun hallinnon vastavasta pilkkomisesta on, ei vaikutuksia arvioida lainkaan. Samoin jää

analysoimatta se vaikutus, joka osaavalla ja kansainvälisesti vaikuttavalla merenkulkuhallinnolla on eri maissa ja Suomessa.

Vaikutusanalyysin ollessa erityisesti merenkulun osalta vajaavainen on todettava puutteita myös niissä argumenteissa, joiden perusteella merenkulkuhallinto tahdotaan pilkkoa. Vai onko suurin syy se, että MKL vain sattuu olemaan osa LVM:n hallinnoalaa, jolloin muuta arviota tai vaikutusanalyysia ei ole tarvetta tehdä?

Merenkulun osaamispääoma hajotetaan

Merenkulku on Suomessa korkean osaamisen ala. Hallinnon osaamistasoa on myös voitu pitää hyvätasoisena ja yhteistyö sidosryhmien kanssa on ollut tiivistä.

Merenkululaitoksen pilkkominen johtaa alan jo sinänsä pienen osaamispääoman väkivaltaiseen hajottamiseen. Kehitys johtaa väistämättä merenkulun kansallisen osaamispääoman vähentymiseen tilanteessa, jossa Suomen kansainvälisen edunvalvonnan haasteet ovat poikkeuksellisen suuret.

Suomen Varustamot ilmaisee huolensa kehityksestä. LVM:n merenkuluyksikkö on organisaatiouudistuksen yhteydessä jo aikaisemmin lakkautettu ja MKL:n hajottaminen vähentää edelleen alan osaamista tulevien vuosien aikana. Osaamispääoman kehittämisen sijaan ministeriö on heikentämässä sitä.

Merenkulun ympäristöasioiden merkitystä vähätelty

Suomen Varustamot on aktiivisesti kiinnittänyt selvitysmiesten ja valmistelijoiden huomiota merenkulun ympäristökysymysten suureen merkitykseen ja niiden epäselvään määrittelyyn uudistuksessa. Yhdistys on toistanut tämän huolensa yleisissä kuulemisissa. On kuohuttavaa, että vielä viimeisessäkin sidosryhmien kuulemistilaisuuksissa käy ilmi, että tämän kansallisesti tärkeän kokonaisuuden merkitystä on räikeästi vähätelty.

Merenkulun ympäristöasioita valmistellaan erittäin laajasti kansainvälisissä elimissä, mm IMO:ssa ja EU:ssa. Tässä valmistelussa on oltava kansallisesti kylliksi voimavaroja osallistua valmistelutyöhön ja erittäin korkeaa osaamispääomaa, jonka avulla Suomi voi tuoda erityistarpeensa mukaan valmisteluun. Nämä tarpeet ja tavoitteet poikkeavat käytännöllisesti katsoen kaikkien muiden maiden ja liikennesektoreiden tarpeista. Tämä tarkoittaa erityisen kovaa haastetta suomalaiselle valmistelulle jo nykytilanteessa.

Varustamot pitää kansainvälisten ja kansallisten ympäristösäädösten valmistelua koko alan kannalta merkittävänä ja korostaa omaa sitoutumistaan tavoitteisiin. Alan näkökulmasta hallinnon uudistamisessa näitä kysymyksiä ei kuitenkaan ole otettu huomioon lähestulkoonkaan riittävästi.

Virastojen sijainti

Ministeri Vehviläisen esitys sijoittaa molemmat virastot pääkaupunkiseudulle on erittäin myönteinen.

Erilaisten tukitoimintojen alueellistamiseen on löydettävissä luontevia perusteita, mutta keskusteltaessa kansallisesti merkittävien toimintojen sijoittamisesta on niiden tehtävien hoidon oltava ensisijainen kriteeri. Toiminnan jatkaminen pääkaupunkiseudulla antaa virastoille parhaat lähtökohdat hoitaa kansallisen valmistelun lisäksi kansainväliseen edunvalvontaan ja valmisteluun liittyviä tehtäviään. Tämä korostuu merenkulun kysymyksissä, koska huomattava osa säädöksistä on kansainvälisesti valmisteltu ja päätetty.

Merenkulun näkökulmasta olisi lisäksi toivottavaa, että molemmat virastot sijaitsisivat fyysisesti toistensa yhteydessä. Tämä voisi pienentää ilmeisiä haittoja, joita syntyy merenkulun osaamisen hajottamisesta eri yksiköihin.

Kunnioittaen

Mika Nykänen
Johtaja
Suomen Varustamot ry